Fokozatosan eltünnek a foglalkozási betegségek

Megszűnésük a korszerű, szocialista munkaegészségügyi módszerek következménye

Több olyan foglalkozást tartanak számon, melyek üzése ártalmas a dolgozó egészségére. A foglalkozási betegségek oka a megmunkált anyagok, a munkahely vagy a gyártási eljárások megbetegítő hatása lehet.

Vannak ezek között gyorsan fellépők, mint például az ipari mérgezések, ezek rendszerint azonnal felismerhetők, de előfordul, hogy a baj és a munkakörülmény összetartozása nem világos az első pillanatban

Akár így, akár úgy, mindenképpen nyilvánvaló ezeknek a betegségeknek a létezése. Ezek a bajok pedig azokat sújtják, akik munkájukkal lehetővé teszik a társadalom több rétegének kellemesebb életét. A bányászokat a bánya talajporának belégzése folytán tüdőkérgesedést és zsugorodást okozó szilikózis fenyegeti. A kályhásokat, cserepeseket ólommérgezés. A kéményseprőket bőrrák. Vajon a háziasszony gondol-e a gázgyári fűtőkre, akik hihetetlen forróságban széngázzal, kénes gőzökkel telt levegőben végzik munkájukat.

A régi módszerek következménye

Társadalmunkban, ahol legfőbb érték az ember, állami feladattá vált a biztonságos munkakörülmények megteremtése és a dolgozók állandó egészségügyi gondozása, amit egy szóval munkavédelemnek nevezünk. A munkavédelem keretében szervezetten gondoskodunk a foglalkozási betegségek leküzdéséről. Hogyan?

Mindenekelőtt megelőző módon. Ha egy új anyag, vagy eljárás kerül bevezetésre, mielőtt üzemi méretekben kezdődhetnék el vele a munka, a szakszervezetek munkavédelmi tudományos kutató intézete és az országos munkaegészségügyi intézet szakértő gárdája alaposan megvizsgálja azt. Ez igen nagy jelenőségű ma, amikor az iparba nap mint nap kerülnek be újabb anyagok. Éppen ezért főként a régebbi, sokszor elavult anyagok és eljárások okoznak munkaártalmat.

Megszünt a paprikahasítók foglalkozási betegsége

Az ipari ártalmak leküzdésében nemcsak az egészségügyi és szakszervezeti szakemberek vesznek részt, hanem ipari szervezőink is. Erre van szegedi példa is, az úgynevezett paprikahasítóbetegség. Ezt dr. Kovács Ferenc professzor, a szegedi Tüdőgondozó Intézet volt vezetője írta le először. A betegség lényege: a paprikahasítók tüdejét ellepi a penészes paprikahüvelyek hasításakor keletkezett penészspóra és ott nehéz légzéssel járó betegséget okoz.

Ezt a betegséget ma már nem észleljük. Elmaradásának végső oka az ipar szocialista átalakulása. Megszüntették ugyanis a kis zártlevegőjű szobákban a paprikahasítást. Meggyorsították a feldolgozást, úgyhogy most már nem penészedik meg a felfűzött paprika és a legnagyobb mértékű porképződéssel járó törési művelet nem kézi munkával, hanem géppel — melyen porelszívó is van — történik.

A jelenleg kísérletezés alatt álló hasítógép még további javulást hozhat. A betegség alapját képező por csökkent azzal is, hogy a paprika jelentős részben csípősségmentes, ezt már nem szükséges hasítani. Igy tehát nemcsak a haladó ipar, hanem a mezőgazdaság eredményei is hozzájárultak e foglalkozási betegség felszámolásához.

Alig húsz megbetegedés egy évben Szegeden

Csongrád megyében, egy kisebb üzemben látszólag igen csekély technológiai változtatás néhány csekélyfokú ólommérgezést okozott. Mindaddig, míg a nyers ólommáz túlcsorgó részét nedves kendővel törölték le égetés előtt az edények széléről, addig semmi baj nem volt. Később azonban a valamivel gyorsabb és szebb eredményt adó száraz kefével való törlést alkalmazták, a levegő megtöltődött ólomporral és nyomban jelentkezett a megbetegedés. Amikor az illetékesek közbeléptek — elmúlott a baj.

A példákat sorolhatnánk hosszan. De az utóbbi esetekben éppen a megelőző munkák eredményeképpen alig fordul elő foglalkozási megbetegedés. Szeged területén az elmúlt évben alig húsz ilyen megbetegedés volt. Ennek is több mint 80 százaléka bőrmegbetegedésként jelentkezett s nem is okozott munkaképtelenséget. Országosan sem haladja meg ma már a foglalkozási betegségek miatt kiesett munkaidő a táppénzes napok egy százalékát. Kormányzatunk egyre több munkakörben a munka ártalmának csökkentése végett rövidebb munkaidőt és pótszabadságot állapít meg. Az ilyen rendelet több százezer munkást érint, főleg kohó, vegyi, bányaipari és sugárzó energiákkal foglalkozó dolgozókat. Hazánkban, és általában a szocializmust építő országokban, a foglalkozási betegségek száma azért alacsony viszonylag, mert az ellenük való küzdelem széles társadalmi és állami alapokon nyugszik.

Dr. Kovács Károly
üzemi főorvos

Őszi gyermekruha-bemutatót tart

ma, vasárnap délután 5 órakor a korzón

a Hófehérke Gyermekruházati Bolt

Bemutatásra kerülnek a legújabb fiú-, leányka-, bébi-, bakfisruhák, iskolakötények, iskolaruhák.

Édességgel és szép ruhákkal vár minden gyermeket és szüleit

A RUHÁZATI BOLT HÓFEHÉRKE GYERMEKRUHÁZATI BOLTJA

Bútorozott szobát keresek!..

Olvasom az apróhirdetések között a »Lakás« címfej alatt. S aztán mégegy és újra még egy, aki bútorozott szobát keres. Kiadó szobát viszont nem hirdet senki. Különös, hiszen máskor mindig van valahol egy-egy albérlet, különbejáratú bútorozott szoba kiadó.

Megnézem a Hirdetővállalat tábláit is a Vörös Csillag Mozinál. Ma ott sem hirdetnek kiadó albérletet. Viszont ott is van két »kereső«. Hát mi van most az albérleti szobákkal?

S aztán eszembe ötlik a kézenfekvő magyarázat. Hiszen nem jöttek még vissza az egyetemisták.

Igen. Ez az. Biztos vagyok benne, hogy szeptember elsejétől mintha csoda történne, újra lesz majd kiadó albérlet Szegeden. Nem is kevés, mivel most nagyon is kevés van. Ha majd visszajönnek a diákok, akiknek nem jut hely a kollégiumokban, s az új elsőévesek, akik talán most járnak először ebben a városban és akik sohasem laktak még albérleti szobában.

Biztosan akad majd valami jótét lélek, aki megszánja őket.

— Nem szoktam ugyan ezt a szobát kiadni, látja kicsi is, az ablaka meg a világítóudvarra néz. Dehát látom, mennyire meg van szorulva. Nem bánom, ha magának is jó, költözzön ide.

A fiatalember elpirulva rebeg köszönetet, s aztán kicsit zavartan a lakbér, a nagy szívjóság ára felől érdeklődik.

— Nézze, látom, hogy diák. Nem kérek túl sokat. Meg a szoba is kicsi. Legyen háromszáz forint havonta. Mások ezért a szobáért elkérnének 400—500 forintot is. Én nem akarom, hogy minden pénzét nekem fizesse lakbérre. No, jó lesz így?

S a fiatalember hálálkodva, boldogan nyeli el a horgot.

Azért jó lenne kicsit ügyelni ezekre a jóságos és életüket legtöbbször éppen annak a bútorozott szobának a béréből tengető nénikre.

A jóságosan megzsarolt és megzsarolandó fiatal lányok és fiúk érdekében.

(apla)

A pártvezetőség újraválasztása előtt

Ahol jól képviselik a munkások érdekeit

Horváth János, gyufagyári lakatos mesélte a minap: »Beszélgetünk olykor a pártonkívüli dolgozókkal a pártszervezetről, a kommunisták munkájáról is az üzemben. S szavamra mondom, nagyon jólesik, mikor hallom, hogy az emberek egyetértenek velünk, hallgatnak ránk és bíznak bennünk.«

Igy elmondva talán sablonosnak is tűnik a megjegyzés, — dehát ez a gyufagyári dolgozók véleményének rövid summája. Ilyesféléket hallottak a többi kommunisták is, akik a múlt hetekben különkülön beszélgettek az üzem háromszázegynéhány dolgozójával: mi a véleményük a pártszervezetről, a vezetőség munkájáról?

Ezt a bizalmat természetesen ki kellett érdemelni. Az ilyen vélemény mögött tetteknek is kell lenni, — mint ahogyan van is a Szegedi Gyufagyárban. A pártszervezet egy-két vezetőségi tagja, közte maga Ábrahám Ferenc elvtárs, a párttitkár is, erősen gondolkodott, hogy tulajdonképpen miket is tettek a munkások érdekében. Dehát éppen ez mutatta a legjobban a mindennapok szerény, de odaadó munkálkodását: a kommunisták szinte természetesnek veszik a dolgozók érdekében hozott intézkedéseket.

Ilyen volt például a dobozosztály »terven kívüli« korszerűsítése. A munkásnők panaszkodtak, hogy rövid az asztal a gépeknél, egyszerre csak egy láda anyag fér rá, a többit emelgetni kell a padlóról, ahova az anyaghordók lerakták. Azóta már meghosszabbították az asztalokat, görgőkkel szerelték fel és így könnyebbé, gyorsabbá vált a munka. A III. emeleti cimkézőben a nagy hőségre panaszkodtak a munkások, s kérték, hogy segítsenek. Ők asztali ventillátorokat kaptak. A hámozóban — a többi üzemrészhez viszonyítva — alacsonyabb volt a bér. Ezt is rendezték, s átlagosan száz forinttal emelkedett a kereset. Mondták is a munkások, hogy »a kommunisták nemcsak serkentenek, de segítenek is nekünk.«

És még sok példát sorolhatnánk, mint ahogy a vezetőségi tagoknak is egyremásra jutott eszébe, hogy miben is voltak segítségére a munkásoknak. S ez a segítés, a párt politikájának végrehajtása, egyben a pártszervezet belső megerősödését is jelentette. Az ellenforradalom leverése óta mind újabb és újabb munkások kopogtattak felvételre a pártszervezet kapuján, mégpedig a legjobbak közül valók: Grodiczki István hámozó, Varga Mihály gépmunkás, Petrányi Károly munkás, Polgár Sándor villanyszerelő, Nyári Sándor és Sipos Ferenc lakatos, Haris Lászlóné hámozó — és még sokan mások.

Igy lett a kezdeti héttagú MSZMP alapszervezetből 71 tagú, tekintélyes pártszervezet a Gyufagyárban. S csaknem valamennyi párttag munkás. Ábrahám elvtárs az ujjain számolta meg, ki nem esik a »munkás kategóriába« — de ezek is általában gép mellől kiemelt, magasabb beosztásban levő dolgozók. Most azután azon kell gondoskodniuk, hogy a választáskor két taggal kibővítsék az új vezetőséget, a pártszervezet megnövekedett létszáma miatt. Örvendetes gond ez — s nem is lesz nehéz megoldani, van kik közül választani. Nagy felelősséget jelent a pártszervezet iránti mély bizalom is.

— Az új vezetőségnek még nagyobb odaadással kell majd dolgoznia — mondta a párttitkár. — Akad még bőven tennivaló az üzem korszerűsítésében, a termelékenység emelésében, az egész üzem életében. Sokat várnak a pártszervezettől a munkások éppen az eddigi eredmények alapján. S ez a bizalom még jobb munkára kötelez minden kommunistát.

A belvárosban pezsdüljön az élet

Sokan, körülbelül húszezren élnek Szeged belvárosában. Az itt lakó emberek természetesen különböző helyeken — gyárban, vállalatnál, hivatalban, intézményekben — dolgoznak. Jelentős azonban azoknak az embereknek a száma is, akik nyugdíjasok, vagy háziasszonyok és így nem dolgoznak sehol. A különféle helyeken dolgozó emberek adott munkahelyük pártszervezete révén is nyilvánvaló, hogy többé-kevésbé tájékozódnak a fontos politikai és gazdasági kérdésekről. Erthetően nem vonatkozik ez azokra, akik háziasszonyként, nyugdíjasként odahaza tartózkodnak.

Különösen fontos, hogy velük is, akárcsak a munkában levőkkel kapcsolatokat tartsanak a belvárosi pártszervezet tagjai, és erősítsék a baráti szálakat, véleményeket kérjenek tőlük az élet adódó kérdéseinek megoldására. Elsőrendűen szükséges, hogy a kommunisták segítsék a lakosság körében a fontos politikai és gazdasági kérdések teljes megértését.

Nem könnyű feladat ez és hol emelkedő, hol csökkenő iránnyal, de erre törekszenek a belvárosi pártszervezethez tartozó kommunisták. Tavaly, a tanácsválasztás alkalmával, az üzemek kommunistáinak segítségével nagy előrehaladást értek el a lakosság közötti kapcsolatok erősítésében. Ezt a nagyon széleskörű kapcsolatot azután később nem tudták tartani és ennek a többi között oka az is, hogy jóformán megszünt az üzemek kommunistáinak segítsége. Az is igaz, hogy saját erőből többre volnának képesek, s ezt maga Szabó B. Antal elvtárs, a belvárosi kerület párttitkára is megállapította. Kétségtelen az is, hogy a belvárosi pártszervezet kommunistái a felelősek, amiért nem éltek megfelelően a lehetőséggel.

A pártszervezetnek 160 tagja van. Zömmel idősebb korú emberek, háziasszonyok, édesanyák. A kerületben élő kommunisták túlnyomó többsége munkahelye pártszervezetéhez tartozik. Igy érthetően aránylag kevés a belvárosi pártszervezetben a fiatalok száma. A kilenc tagú pártvezetőség kétségtelenül odaadó, áldozatkész emberekből áll. Többjüknél azonban betegség, vagy sok más társadalmi tisztség betöltése gátolja, hogy »teljes mellel« végezzék a vezetőség munkájából rájuk háruló teendőket. Ebből az is következik, hogy a vezetőség, egészét tekintve, fogyatékos munkát végez. A párttagságból jónéhányan rendszeres tevékenységet végeznek, vannak azonban tekintélyes számmal olyan párttagok, akik bizony igen kis részt vállalnak a feladatokból.

Most, amikor folynak az előkészületek, a vezetőséget újjáválasztó taggyűlésre, pezsdülni kezd az élet, de pezsdüljön is, a belvárosi pártszervezetben. Arra törekednek, hogy minden párttag ereje és képessége szerint folyamatos pártmunkát végezzen, illetve legyen megbizatása. Gyűlnek azok a javaslatok is a párttagságtól, meg a pártonkívüliektől, amelyek segítenek a pártszervezet munkájának hatékonyságát megjavítani. Ezzel együtt véleményeket mondanak, hogyan lehetne lendületesebbé tenni a pártvezetőség munkáját.

Gondosan, kritikusan és önkritikusan készül a taggyűlésre a vezetőség beszámolója. Bizonyára előremutatóan öleli majd fel a pártszervezet életét, a legfontosabb problémákat, feladatokat, amelyeket megoldva, az eddigiek után még több eredményt érhetnek el. Természetesen a taggyűlés vitája, a párttagság javaslata, bírálata és önbírálata mind a tennivalók végrehajtásához ad majd segítséget.

SIVATAGI TÁJ?

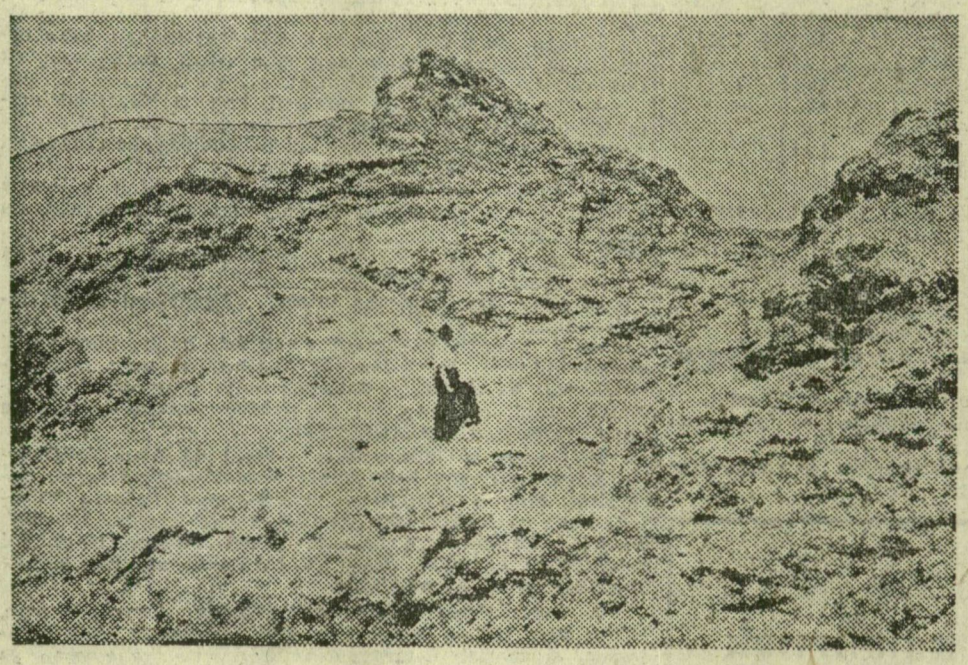

(Tóth Béla felv.)

Hatalmas, szürke homokhegy, itt-ott sziklák... Kietlen, sivatagi táj... Ezt idézi fel a szemlélőben e kép. Pedig a felvétel nem a Szaharában és nem is sivatagban készült, hanem Szegedtől alig 15 kilométerre, a Délmagyarországi Rostkikészítő Vállalat vajháti kendergyárának telepén. Ami a képen látható, az a kender feldolgozásakor összegyűlt hulladék, pozdorja. Régebben eltüzelték, most azonban összepréselik és bútorlap készül belőle.

Szegedi professzor előadásai a nemzetközi közigazgatástudományi kongresszuson

Dr. Martonyi János egyetemi tanár, a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának dékánja a ma, vasárnap kezdődő XI. Nemzetközi Közigazgatástudományi Kongresszusra Wiesbaden-ba, a Német Szövetségi Köztársaságba utazott.

A kongresszuson több száz delegátus vesz részt a világ minden részéből. Martonyi professzor a kongresszus egyik ülésén francia nyelvű előadást tart az államigazgatási munka eredményességének növelését szolgáló jogi eszközökről. A közigazgatási tudományok professzorai számára rendezett vitaülésen pedig az államigazgatási jog oktatása során hazánkban érvényesülő szempontokat és módszereket ismerteti majd.